

Брюксел, 19.3.2020 г.
C(2020) 1863 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19

1. ЕПИДЕМИЧНИЯТ ВЗРИВ ОТ COVID-19, ОТРАЖЕНИЕТО МУ ВЪРХУ ИКОНОМИКАТА И НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ВРЕМЕННИ МЕРКИ

1.1. Епидемичният взрив от COVID-19 и отражението му върху икономиката

1. Епидемичният взрив от COVID-19 представлява тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве, със случаи на зараза във всички държави — членки на Съюза. Той е свързан също така със сериозно сътресение за световната икономика и икономиката на Съюза, поради което координираният икономически отговор на държавите членки и институциите на ЕС е от решаващо значение за смекчаването на тези отрицателни последици за икономиката на ЕС.
2. Това сътресение засяга икономиката по различни канали. Налице е сътресение в предлагането в резултат на прекъсването на веригите на доставка, налице е сътресение в търсенето, предизвикано от по-слабото потребителско търсене и е налице също отрицателно отражение, свързано с несигурността за инвестиционните планове и ликвидните затруднения на предприятията.
3. Различните мерки за овладяване на епидемията, приети от държавите членки, като например мерките за социално дистанциране, ограниченията за пътуване, карантините и мерките за ограничаване на движенията на гражданите извън техните домове, имат за цел да гарантират възможно най-кратко и най-ограничено сътресение. Тези мерки оказват непосредствено въздействие както върху търсенето, така и върху предлагането, и засягат предприятията и работниците, особено в секторите на здравеопазването, туризма, културата, търговията на дребно и транспорта. Освен непосредствените последици за мобилността и търговията, епидемичният взрив от COVID-19 засяга все повече и предприятия във всички сектори и от всякакъв тип — както малките и средните предприятия („МСП“), така и големите предприятия. Отражението му се усеща и на световните финансови пазари, като това е свързано преди всичко с опасения във връзка с ликвидността. Последиците няма да бъдат ограничени до една конкретна държава членка, а ще имат отрицателно въздействие върху икономиката на Съюза като цяло.
4. При изключителните обстоятелства, породени от епидемичен взрив от COVID-19, предприятия от всякакъв тип може да се сблъскат с остра липса на ликвидност. Както платежоспособните, така и по-малко платежоспособните предприятия могат да са изправени пред внезапен недостиг или дори липса на ликвидност. Особено голям е рискът за МСП. Следователно това може сериозно да засегне икономическото положение на голям брой стабилни предприятия и техните служители в краткосрочен и средносрочен план, като в същото време може да има и по-дълготрайни ефекти, като застраши оцеляването им.
5. Банките и другите финансови посредници имат ключова роля за справянето с последиците от епидемичния взрив от COVID-19, защото те поддържат кредитния поток за икономиката. Ако потокът от кредити е силно ограничен, икономическата дейност ще се забави значително, тъй като предприятията ще срещат трудности при плащането на своите доставчици и служители. В този контекст е целесъобразно държавите членки да могат да вземат мерки за стимулиране на кредитните институции и другите финансови посредници да продължат да изпълняват своята роля, като продължат да подкрепят икономическата дейност в ЕС.

6. Помощта, която се предоставя от държавите членки съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС по силата на настоящото съобщение в полза на предприятия, която е канализирана чрез банките като финансови посредници, е от пряка полза за тези предприятия. Такава помощ няма за цел да се запази или възстанови жизнеспособността, ликвидността или платежоспособността на банките. По същия начин, помощта, предоставена от държавите членки в полза на банки съгласно член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС за компенсиране на преки щети, причинени от епидемичния взрив от COVID-19¹, няма за цел да се запази или възстанови жизнеспособността, ликвидността или платежоспособността на дадена институция или субект. Следователно такава помощ няма да се определя като извънредна публична финансова подкрепа съгласно Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета („Директива за възстановяване и реструктуриране на банките“)² и съгласно Регламент № 806/2014 на Европейския парламент и на Съвета („Регламент за Единния механизъм за реструктуриране“)³ и също така няма да бъде оценявана съгласно правилата за държавната помощ⁴, които се прилагат за банковия сектор⁵.
7. Ако поради епидемичния взрив от COVID-19 банките се нуждаят от пряка подкрепа под формата на рекапитализация с цел осигуряване на ликвидност или мярка за обезценени активи, ще трябва да се прецени дали тази мярка отговаря на условията по член 32, параграф 4, буква г), подточка i), подточка ii) или подточка iii) от Директивата за възстановяване и реструктуриране на банките. Ако са изпълнени последните условия, банката, получаваща такава пряка подкрепа, няма да се счита за проблемна институция или за институция, която има вероятност да стане проблемна. Доколкото такива мерки са насочени към разрешаването на проблеми, свързани с епидемичния взрив от COVID-19, ще се счита, че те попадат

¹ Държавите членки трябва да уведомяват Комисията за такава помощ и тя ще я оценява съгласно член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС.

² ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190—348.

³ ОВ L 225, 30.7.2014 г., член 3, параграф 1, точка 29 от Регламента за Единния механизъм за реструктуриране.

⁴ Съобщение на Комисията — Рекапитализация на финансовите институции в условията на настоящата финансова криза: ограничаване на помощта до необходимите минимални равнища и предпазни мерки срещу излишното нарушаване на конкуренцията („Съобщение относно рекапитализацията“)(ОВ С 10, 15.1.2009 г., стр. 2), Съобщение на Комисията относно обработването обезценените активи в банковия сектор на Общността („Съобщение относно обезценените активи“) (ОВ С 72, 26.3.2009 г., стр. 1), Съобщение на Комисията относно връщане на жизнеспособността и оценка на мерките за реструктуриране във финансовия сектор според правилата за държавна помощ в настоящата криза („Съобщение относно реструктурирането“) (ОВ С 195, 19.8.2009., стр. 9), Съобщение на Комисията относно прилагането от 1 януари 2011 г. на правилата за държавни помощи за подкрепата на мерки в полза на банки в контекста на финансовата криза („Съобщение относно удължаването от 2010 г.“) (ОВ С 329, 7.12.2010 г., стр. 7), Съобщение на Комисията относно прилагането от 1 януари 2012 г. на правилата за държавни помощи за подкрепата на мерки в полза на банки в контекста на финансовата криза („Съобщение относно удължаването от 2011 г.“) (ОВ С 356, 6.12.2011 г., стр. 7), Съобщение на Комисията относно прилагането от 1 август 2013 г. на правилата за държавните помощи към мерките за подкрепа на банки в контекста на финансовата криза („Съобщение относно банковия сектор от 2013 г.“) (ОВ С 216, 30.7.2013 г., стр. 1).

⁵ Комисията трябва да бъде уведомявана за всички мерки за подкрепа на кредитни институции или други финансови институции, които представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС и попадат извън обхвата на настоящото съобщение, или които не попадат в обхвата на член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС, и следва да се оценяват съгласно правилата за държавната помощ, които се прилагат за банковия сектор.

в обхвата на точка 45 от Съобщението относно банковия сектор от 2013 г.⁶, в която се предвижда изключение от изискването за споделяне на тежестта от акционерите и притежателите на подчинен дълг.

8. Някои предприятия може да се сблъскат не само с недостатъчна ликвидност, но и да претърпят значителни щети поради епидемичния взрив от COVID-19. Изключителният характер на епидемичния взрив от COVID-19 означава, че такива щети не са могли да бъдат предвидени, са значителни по мащаб и по този начин поставят предприятията в условия, които рязко се различават от пазарните условия, в които те обичайно извършват дейност. Дори стабилни предприятия, които са добре подготвени за рисковете, присъщи на нормалния ход на дейността, могат да изпитат затруднения при тези изключителни обстоятелства до такава степен, че тяхната жизнеспособност да намалее.
9. Епидемичният взрив от COVID-19 поражда риск от сериозен икономически спад, засягащ цялата икономика на ЕС, който ще има сериозно отражение върху предприятията, заетостта и домакинствата. Необходима е целенасочена публична подкрепа, за да се гарантира, че на пазарите ще остане достатъчна ликвидност, за да се противодейства на щетите, нанесени на стабилни предприятия, и да се запази непрекъснатостта на стопанската дейност по време на епидемичния взрив от COVID-19 и след това. Предвид на ограничения размер на бюджета на ЕС основният отговор ще дойде от националните бюджети на държавите членки. Правилата на ЕС за държавната помощ дават възможност на държавите членки да предприемат бързи и ефективни действия за подпомагане на гражданите и предприятията, по-конкретно МСП, които са изправени пред икономически трудности вследствие на епидемичния взрив от COVID-19.

1.2. Необходимост от съгласуване на националните мерки за държавна помощ на европейско равнище

10. Целенасоченото и пропорционално прилагане на контрола на ЕС върху държавната помощ има за цел да се гарантира, че националните мерки за подкрепа помагат ефективно на засегнатите предприятия по време на епидемичния взрив от COVID-19, но също така че им позволяват да се възстановят от сегашното положение, с оглед на важното значение на постигането на зеления и цифровия двоен преход в съответствие с целите на ЕС. По същия начин контролът на ЕС върху държавните помощи гарантира, че вътрешният пазар на ЕС не е разпокъсан и че не се нарушават еднаквите условия на конкуренция. Целостта на вътрешния пазар ще доведе и до по-бързо икономическо възстановяване. Тя също така предотвратява вредната надпревара за предоставяне на субсидии, при която държавите членки с повече средства могат да изхарчат много повече от съседните държави в ущърб на сближаването в Съюза.

1.3. Необходимост от подходящи мерки за държавна помощ

11. В рамките на общите усилия на държавите членки за преодоляване на последиците от епидемичния взрив от COVID-19 за тяхната икономика, в настоящото

⁶ Съобщение на Комисията относно прилагането от 1 август 2013 г. на правилата за държавните помощи към мерките за подкрепа на банки в контекста на финансовата криза (ОВ С 216, 30.7.2013 г., стр. 1—15.

съобщение се определят възможностите, които държавите членки имат съгласно правилата на ЕС, за осигуряване на ликвидност и достъп до финансиране за предприятията, по-специално за МСП, които през този период са изправени пред внезапен недостиг на средства, за да им се даде възможност да се възстановят от настоящото положение.

12. В съобщението от 13 март 2020 г. за координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19⁷ Комисията изложи различните възможности, с които разполагат държавите членки, извън обхвата на извършвания от ЕС контрол на държавните помощи и които те могат да въведат без участието на Комисията. Тези възможности включват мерки, приложими за всички предприятия, във връзка със субсидии за заплатите, спиране на плащането на корпоративния данък и данъка върху добавената стойност или на социалноосигурителните вноски, или финансова подкрепа, предоставяна директно на потребителите за отменени услуги или билети, които не се възстановяват от съответните оператори.
13. Държавите членки могат също да изготвят мерки за подкрепа в съответствие с Общия регламент за групово освобождаване⁸ без участието на Комисията.
14. В допълнение на това, въз основа на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС и както е уточнено допълнително в Насоките за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране, държавите членки могат да уведомяват Комисията за схемите за помощ, предназначени да задоволяват остри нужди от ликвидност и да оказват подкрепа на предприятия, изправени пред финансови затруднения, които се дължат и на епидемичния взрив от COVID-19⁹ или се утежняват от него.
15. Освен това, въз основа на член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС, държавите членки могат също да компенсират предприятия в секторите, които са били особено тежко засегнати от епидемичния взрив (напр. транспортът, туризмът, културата, хотелиерството и ресторантьорството, както и търговията на дребно), и/или организаторите на отменени събития за щетите, които са претърпели вследствие на епидемичния взрив и причинени пряко от него. Държавите членки могат да съобщават тези мерки за компенсация за вреди и Комисията ще ги разглежда пряко съгласно член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС¹⁰. Принципът на еднократната помощ¹¹ от Насоките за оздравяване и реструктуриране не обхваща помощта, която Комисията обявява за съвместима съгласно член 107, параграф 2, буква б) от ДФЕС, тъй като последният вид помощ не е „помощ за оздравяване, помощ за реструктуриране или временна подкрепа за реструктуриране“ по смисъла на точка 71 от Насоките за оздравяване и реструктуриране. Поради това държавите членки могат да компенсират съгласно член 107, параграф 2, буква б) от

⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и Еврогрупата „Координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19“ (COM(2020) 112 final от 13.3.2020 г.)

⁸ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

⁹ Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение (ОВ C 249, 31.7.2014 г., стр. 1). Комисията е разрешила различни схеми в девет различни държави членки.

¹⁰ Вж. например Решение на Комисията SA.56685, Дания — Схема за компенсация във връзка с отмяната на събития вследствие на COVID-19,

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202011/285054_2139535_70_2.pdf.

¹¹ Вж. точка 3.6.1 от Насоките за оздравяване и реструктуриране.

ДФЕС за вредите, пряко причинени от епидемичния взрив от COVID-19 на предприятия, които са получили помощ съгласно Насоките за оздравяване и реструктуриране.

16. За да допълни посочените по-горе възможности, в настоящото съобщение Комисията посочва допълнителните временни мерки за държавна помощ, които тя счита за съвместими съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС и които могат да бъдат одобрени много бързо, след като съответната държава членка изпрати уведомление за тях. Освен това продължава да е възможно да се изпращат уведомления за алтернативни подходи — както схеми за помощ, така и отделни мерки. Целта на настоящото съобщение е да определи рамка, позволяваща на държавите членки да се справят с трудностите, с които предприятията се сблъскват понастоящем, като същевременно се запазва целостта на вътрешния пазар на ЕС и се осигуряват равни условия на конкуренция.

2. ПРИЛОЖИМОСТ НА ЧЛЕН 107, ПАРАГРАФ 3, БУКВА Б) ОТ ДОГОВОРА ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

17. Съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС Комисията може да обяви дадена помощ за съвместима с вътрешния пазар, ако тя е предназначена „за преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на държава членка“. В този контекст съдилищата на Съюза постановиха, че затрудненията трябва да засягат цялата икономика на съответната държава членка или важна част от тази икономика, а не само икономиката на един от регионите ѝ или на части от територията ѝ. Това също така съответства на необходимостта от строго тълкуване на всяка изключителна разпоредба, каквато е член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС¹². Комисията прилага това тълкуване последователно в практиката си по вземане на решения¹³.
18. Като се има предвид, че епидемичният взрив от COVID-19 засяга всички държави членки и че ограничителните мерки, въведени от държавите членки, пораждаат последици за предприятията, Комисията счита, че държавната помощ е оправдана и може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС за ограничен период от време, за да бъде преодолян недостигът на ликвидност, пред който са изправени предприятията, и да се гарантира, че затрудненията, причинени от епидемичния взрив COVID-19, не намаляват тяхната жизнеспособност, особено тази на МСП.
19. В настоящото съобщение Комисията определя условията за съвместимост, които ще прилага по принцип за помощта, предоставяна от държавите членки съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС. Поради това държавите членки трябва да докажат, че мерките за държавна помощ, за които Комисията е получила

¹² Решение от 15 декември 1999 г., Freistaat Sachsen, Volkswagen AG и Volkswagen Sachsen GmbH срещу Комисия, съвместни дела T-132/96 и T-143/96, ECLI:EU:T:1999:326, точка 167.

¹³ Решение 98/490/ЕО на Комисията по дело С 47/96 *Crédit Lyonnais* ([ОБ L 221, 8.8.1998 г., стр. 28](#)), точка 10.1; Решение 2005/345/ЕО на Комисията по дело С 28/02 *Bankgesellschaft Berlin* ([ОБ L 116, 4.5.2005 г., стр. 1](#)), точка 153 и следващите; и Решение 2008/263/ЕО на Комисията по дело С 50/06 *BAWAG* ([ОБ L 83, 26.3.2008 г., стр. 7](#)), точка 166. Вж. Решение на Комисията по дело NN 70/07 *Northern Rock* ([ОБ С 43, 16.2.2008 г., стр. 1](#)), Решение на Комисията по дело NN 25/08 *Помощ за оздравяване на Risikoabschirmung WestLB* ([ОБ С 189, 26.7.2008 г., стр. 3](#)), Решение на Комисията от 4 юни 2008 г. по държавна помощ С 9/08 *SachsenLB* ([ОБ L 104, 24.4.2009 г., стр. 34](#)) и Решение на Комисията от 6 юни 2017 г. по дело SA.32544 (2011/C) *Преструктуриране на TRAINOSE S.A.* ([ОБ L 186, 24.7.2018 г., стр. 25](#)).

уведомление съгласно настоящото съобщение, са необходими, подходящи и съразмерни за преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на съответната държава членка и че всички условия, посочени в настоящото съобщение, са напълно спазени.

20. Помощта, отпускана съгласно точка 3.1, може да се кумулира или с помощта по точка 3.2, или с тази по точка 3.3, както и с помощта, отпускана съгласно точка 3.5 от настоящото съобщение.¹⁴

3. ВРЕМЕННИ МЕРКИ ЗА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

3.1. Помощ под формата на преки безвъзмездни средства, подлежащи на връщане авансови средства или данъчни предимства

21. Освен съществуващите възможности, основаващи се на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, временната помощ с ограничен размер за предприятията, изправени пред внезапен недостиг или дори липса на ликвидност, могат да бъдат подходящо, необходимо и целенасочено решение при сегашните обстоятелства.
22. Комисията ще счита тази държавна помощ за съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, при условие че са изпълнени всички условия, които следват (специфичните разпоредби за първичния селскостопански сектор и секторите на рибарството и аквакултурите са посочени в точка 23):
- а. помощта не надхвърля 800 000 EUR на предприятие под формата на преки безвъзмездни средства, подлежащи на връщане авансови средства, данъчни предимства или предимства по отношение на плащанията; всички използвани стойности трябва да бъдат в брутно изражение, т.е. преди приспадането на данъци или други такси;
 - б. помощта е предоставена въз основа на схема с прогнозен бюджет;
 - в. помощта може да бъде предоставяна на предприятия, които не са били в затруднение (по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване¹⁵) към 31 декември 2019 г.; тя може да бъде предоставяна на предприятия, които не са в затруднение, и/или на предприятия, които не са били в затруднение към 31 декември 2019 г., но са изпитвали затруднения или са изпаднали в затруднение след това вследствие на епидемичния взрив от COVID-19;
 - г. помощта е предоставена не по-късно от 31 декември 2020 г.¹⁶;
 - д. помощта, предоставена на предприятия, преработващи и търгуващи със селскостопански продукти¹⁷, е обвързана с условието да не бъде частично или

¹⁴ Временните мерки за помощ, предвидени в настоящото съобщение, могат да бъдат кумулирани с помощ, попадаща в обхвата на Регламента de minimis (ОВ L 352, 24.12.2013 г.).

¹⁵ Както е определено в член 2, параграф 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

¹⁶ Ако помощта е предоставена под формата на данъчни предимства, този срок не е приложим и помощта се счита за отпусната на датата, на която трябва да бъде подадена данъчната декларация за 2020 г.

¹⁷ Както е определено в член 2, параграф 6 и член 2, параграф 7 от Регламент (ЕО) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и

изцяло прехвърлена на първичните производители и не е определена въз основа на цената или количеството на продуктите, закупени от първичните производители или пуснати на пазара от съответните предприятия.

23. Чрез дерогация от точка 22 за секторите на селското стопанство, рибарството и аквакултурите се прилагат следните специфични условия:
- а. помощта не надхвърля 120 000 EUR на предприятие, извършващо дейност в сектора на рибарството и аквакултурите¹⁸, или 100 000 EUR на предприятие с дейност в първичното производство на селскостопански продукти¹⁹; всички използвани стойности трябва да бъдат в брутно изражение, тоест преди облагането с данъци или други такси;
 - б. помощ за предприятия, извършващи дейност в първичното производство на селскостопански продукти не трябва да се фиксира на основата на цената или количеството продукти, пуснати на пазара;
 - в. помощ за предприятия, осъществяващи дейност в рибарството и аквакултурите, не засяга никоя от категориите помощ, посочени в член 1, параграф 1, букви от а) до к) от Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията²⁰;
 - г. когато дадено предприятие извършва дейност в няколко сектора, за които се прилагат различни максимални суми в съответствие с точки 22.а) и 23 (а), съответната държава членка гарантира чрез подходящи средства, като например разделно водене на счетоводство, че за всяка от тези дейности се спазва съответният таван, както и че общо не е надвишен най-високият възможен размер;
 - д. прилагат се всички останали условия по параграф 22.²¹

3.2. Помощ под формата на гаранции по заемите

24. За да се осигури достъп до ликвидност за предприятия, изправени пред внезапен недостиг, публичните гаранции по заемите за ограничен период от време могат да бъдат подходящо, необходимо и целенасочено решение при сегашните обстоятелства.

горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 193, 1.7.2014 г., стр. 1).

¹⁸ Продукти, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 1).

¹⁹ Всички продукти, изброени в приложение I към ДФЕС, с изключение на продуктите от сектора на рибарството и аквакултурите, вж. предходната бележка под линия 18.

²⁰ Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 90, 28.6.2014 г., стр. 45).

²¹ Позоваването на определението за „предприятие в затруднено положение“, посочено в точка 22, буква в) и в бележки под линия 15 и 30, се тълкува като отнасящо се съответно до определенията, съдържащи се в член 2, параграф 14 от Регламент (ЕС) № 702/2014 и в член 3, параграф 5 от Регламент 1388/2014.

25. Комисията ще счита тази държавна помощ под формата на нови публични гаранции по заемите за съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, при условие че:

а. Гаранционните премии се определят на минимално равнище, както следва:

Вид получател	Марж за кредитен риск за заем със срок от една година	Марж за кредитен риск за заем със срок от 2—3 години	Марж за кредитен риск за заем със срок 4—6 години
МСП	25bps	50bps	100bps
Големи предприятия	50bps	100bps	200bps

б. Като алтернатива държавите членки могат да нотифицират схемите, като отчитат горната таблица като основа, но при които срокът, ценообразуването и покритието на гаранцията могат да бъдат модулирани (например по-ниска степен на покритие на гаранцията за компенсиране на по-дълъг срок);

в. Гаранцията се предоставя до най-късно 31 декември 2020 г.;

г. За заеми със срок след 31 декември 2020 г. размерът а главницата на заема не надвишава:

i. два пъти повече от годишната стойност на заплатите на бенефициера (включително социални осигуровки, както и разходите за персонал, работещ на място в предприятията, но заведен официално на заплата към подизпълнителите) за 2019 г. или за последната налична година. За предприятия, създадени на или след 1 януари 2019 г., максималният размер на заема не трябва да надхвърля очакваната годишна стойност на заплатите за първите две години на дейност; или

ii. 25 % от общия оборот на бенефициера през 2019 г.; или

iii. с подходяща обосновка и въз основа на самостоятелно сертифициране от бенефициера за собствените му нужди от ликвидност²², размерът на заема може да бъде увеличен за покриване на нуждите от ликвидност от момента на предоставянето за следващите 18 месеца за МСП и за следващите 12 месеца за големите предприятия.

д. За заеми със срок до 31 декември 2020 г. размерът на главницата на заема може да бъде по-висок от този по точка 25, буква г) с подходяща обосновка и при условие че продължава да се гарантира пропорционалност на помощта;

е. Продължителността на гаранцията е ограничена до максимум шест години, а публичната гаранция не надхвърля:

²² Планът за ликвидност може да включва както оборотния капитал, така и инвестиционните разходи.

- i. 90 % от главницата на заема в случаите, когато загубите са понесени пропорционално и при същите условия от кредитната институция и от държавата; или
 - ii. 35 % от главницата на заема, когато загубите се приписват първоначално на държавата и едва след това на кредитните институции (*т.е.* гаранция за първа загуба); както и
 - iii. и в двата горепосочени случая, когато размерът на заема намалява с времето, например защото заемът започва да бъде възстановяван, гарантираният размер трябва пропорционално да намалее;
- ж. Гаранцията може да се отнасят както за заемите за инвестиции, така и за тези за оборотен капитал;
- з. Гаранцията може да бъде предоставена на предприятия, които не са били в затруднение (по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване²³) на 31 декември 2019 г.; Гаранцията може да бъде предоставена на предприятия, които не са в затруднение и/или на предприятия, които не са били в затруднение на 31 декември 2019 г., но които са били изправени или са били изпаднали в затруднение след това поради избухването на епидемичния взрив от COVID-19.

3.3. Помощ под формата на субсидиран лихвен процент за заеми

26. За да се осигури достъп до ликвидност за предприятия, изправени пред внезапен недостиг, субсидирани лихвени проценти за ограничен период от време могат да бъдат подходящо, необходимо и целенасочено решение при сегашните обстоятелства. За една и съща основна главница на заем размерът на помощта, предоставена съгласно раздели 3.2 и 3.3, не може да се кумулира.
27. Комисията ще счита държавна помощ под формата на безвъзмездна помощ за публични заеми за съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, при условие че са спазени следните условия:
- а. Заемите могат да бъдат отпускани с намалени лихвени проценти, които са поне равни на базовия лихвен процент (1-годишен IBOR или еквивалентен лихвен процент, публикуван от Комисията²⁴), приложим към 1 януари 2020 г., плюс маржовете за кредитен риск, както са определени в таблицата по-долу:

Вид получател	Марж за кредитен риск за заем със срок от една година	Марж за кредитен риск за заем със срок от 2—3 години	Марж за кредитен риск за заем със срок 4—6 години

²³ Както е определено в член 2, параграф 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

²⁴ Основните лихвени проценти се изчисляват в съответствие със Съобщение на Комисията относно преразглеждане на метода за определяне на референтните и сконтови лихвени проценти (ОВ С 14, 19.1.2008 г. стр. 6) и се публикуват на уебстраницата на ГД „Конкуренция“ на адрес: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

МСП	25 базисни пункта ²⁵	50 базисни пункта ²⁶	100bps
Големи предприятия	50bps	100bps	200bps

- б. Като алтернатива държавите членки могат да нотифицират схемите, като отчитат горната таблица като основа, но при които срокът, ценообразуването и покритието на гаранцията могат да бъдат модулирани (например по-ниска степен на покритие на гаранцията за компенсиране на по-дълъг срок);
- в. Договорите за заем трябва да са подписани най-късно до 31 декември 2020 г. и да са ограничени до най-много 6 години;
- г. За заеми с падеж след 31 декември 2020 г., размерът на заема не трябва да надвишава:
- i. два пъти общата годишна стойност на годишните разходи на бенефициера за заплати (включително социални осигуровки, както и разходите за персонал, работещ в сградите на предприятието, но заведен официално на заплата към подизпълнителите) за 2019 г. и за последната година, за която са налични данни. За предприятия, създадени на или след 1 януари 2019 г., максималният размер на заема не трябва да надхвърля очакваната годишна стойност на заплатите за първите две години на дейност; или
 - ii. 25 % от целия оборот на бенефициера през 2019 г.; или
 - iii. при подходяща обосновка и въз основа на самостоятелно сертифициране от бенефициера за собствените му нуждите от ликвидност²⁷ размерът на заема може да бъде увеличен, за да покрие нуждите от ликвидност от момента на отпускането за следващите 18 месеца за МСП и за следващите 12 месеца за големите предприятия.
- д. За заеми със срок до 31 декември 2020 г. размерът на главницата на заема може да бъде по-висок от този по точка 27, буква г) с подходяща обосновка и при условие че продължава да се гарантира пропорционалност на помощта.
- е. Заемът може да се отнася както за инвестициите, така и за нуждите от оборотен капитал.
- ж. Заемът може да бъде отпуснат на предприятия, които не са били в затруднение (по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване²⁸) към 31 декември 2019 г.; Гаранцията може да бъде предоставена на

²⁵ Минималният всичко включващ лихвен процент (базовият лихвен процент плюс маржовете за кредитен риск) следва да бъде най-малко 10 базисни пункта годишно.

²⁶ Минималният всичко включващ лихвен процент (базовият лихвен процент плюс маржовете за кредитен риск) следва да бъде най-малко 10 базисни пункта годишно.

²⁷ Нуждите от ликвидност могат да включват както оборотния капитал, така и инвестиционните разходи.

²⁸ Както е определено в член 2, параграф 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

предприятия, които не са в затруднение и/или на предприятия, които не са били в затруднение на 31 декември 2019 г., но които са били изправени или са били изпаднали в затруднение след това поради избухването на епидемичния взрив от COVID-19.

3.4. Помощ под формата на гаранции и заеми, отпускани чрез кредитни институции или други финансови институции

28. Помощ под формата на публични гаранции и намалени лихвени проценти съгласно раздел 3.2 и раздел 3.3 от настоящото съобщение могат да бъдат предоставени на предприятията, изправени пред внезапен недостиг на ликвидност, пряко или чрез кредитни институции и други финансови институции като финансовите посредници. В последния случай трябва да се спазват условията, посочени по-долу.
29. Въпреки че тази помощ е пряко насочена към предприятия, изправени пред внезапен недостиг на ликвидност, а не към кредитни институции или други финансови институции, тя може също така да представлява непряко предимство за последните. Такава непряка помощ няма за цел да запази или възстанови жизнеспособността, ликвидността или платежоспособността на кредитните институции. В резултат на това Комисията счита, че такава помощ не следва да бъде квалифицирана като извънредна публична финансова подкрепа съгласно член 2, параграф 1, точка 28 от ДВПКИ и член 3, параграф 1, точка 29 от ЕМП-R и не следва да се оценява съгласно правилата за държавна помощ, приложими за банковия сектор²⁹.
30. При всички случаи е целесъобразно да се въведат някои предпазни мерки във връзка с възможната непряка помощ в полза на кредитни институции или други финансови институции, за да се ограничат излишните нарушения на конкуренцията.
31. Кредитните институции или другите финансови институции следва във възможно най-голяма степен да предават на крайните бенефициери предимствата, извлечени от публичните гаранции или субсидираните лихви по заеми. Финансовият посредник трябва да е в състояние да докаже, че използва механизъм, който гарантира, че предимствата са прехвърлени във възможно най-голяма степен на крайните бенефициери под формата на по-големи обеми финансиране, портфейли с по-голяма степен на риск, по-ниски изисквания за обезпечение, по-ниски гаранционни премии или по-ниски лихви. При наличие на правно задължение да бъде удължен падежът на съществуващи заеми за МСП, не може да се начислява гаранционна такса.

3.5. Застраховане на краткосрочни експортни кредити

32. В Съобщението на Комисията относно застраховането на краткосрочни експортни кредити³⁰ (STEC) се посочва, че продаваемите рискове не могат да бъдат покривани чрез застраховане на експортни кредити с подкрепата на държавите

²⁹ Вж. точка 6 от настоящата Временна рамка.

³⁰ ОВ С 392, 19.12.2012 г., стр. 1—7.

членки³¹. Вследствие на настоящия епидемичен взрив не може да се изключи възможността в някои държави временно да се предлага покритие за продаваемите рискове³².

33. В този контекст държавите членки могат да докажат липсата на пазар, като предоставят доказателства за липсата на покритие за риска на частния застрахователен пазар. Използването на дерогацията за непродаваемите рискове, предвидена в точка 18, буква г) от STEC, ще се счита оправдано при всички случаи, ако:
- а. голям международен частен експортно-кредитен застраховател и национален кредитен застраховател представят доказателства за липсата на такова покритие; или
 - б. поне четирима добре установени износители в държавите членки представят доказателства за отказ от покритие от страна на застрахователи за конкретни операции.

4. НАБЛЮДЕНИЕ И ДОКЛАДВАНЕ

34. Държавите членки трябва да публикуват съответната информация³³ за всяка индивидуална помощ, отпусната съгласно настоящото съобщение, на подробния уебсайт за държавните помощи в срок от 12 месеца от момента на предоставянето ѝ.
35. Държавите членки трябва да представят годишни доклади на Комисията³⁴.
36. До 31 декември 2020 г. държавите членки трябва да предоставят на Комисията списък с въведените мерки въз основа на одобрени по настоящото съобщение схеми.
37. Държавите членки трябва да гарантират съхранението на подробна документация за предоставянето на помощта, предвидена в настоящото съобщение. Тази документация, която трябва да съдържа цялата информация, необходима, за се установи дали са спазени необходимите условия, трябва да се съхранява за срок от 10 години от отпускането на помощта и, при поискване, да се предоставя на Комисията.
38. Комисията може да поиска допълнителна информация по отношение на отпуснатата помощ, за да провери дали са спазени условията от нейното решение за одобрение на мярката за помощ.

³¹ Продаваемите рискове са търговски и политически рискове относно публични и непублични длъжници, установени в държавите, изброени в приложението към STEC, с максимален период на риска от две години.

³² В раздел 4.2 от STEC се описват изключенията от определението за продаваеми рискове при временно непродаваеми рискове, а в раздел 4.3 са определени условията за предоставяне на покритие за временно непродаваеми рискове. В раздел 5 са определени процедурните изисквания, по-специално когато се изисква уведомление и степен на доказване.

³³ Препратка към информацията, изисквана в приложение III към Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. и приложение III към Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията и приложение III към Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията от 16 декември 2014 г.

³⁴ ОВ L140, 30.4.2004 г., стр. 1—134.

5. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

39. Имайки предвид икономическото въздействие на епидемичния взрив от COVID-19, за което бе необходимо незабавно действие, Комисията прилага настоящото съобщение от 19 март 2020 г. Настоящото съобщение е оправдано от сегашните изключителни обстоятелства и няма да се прилага след 31 декември 2020 г. Комисията може да го преразгледа преди тази дата въз основа на важни съображения, свързани с икономиката или с политиката на конкуренция. Ако бъде сметено за полезно, Комисията може също да предостави допълнителни пояснения относно своя подход към конкретни въпроси.
40. Комисията прилага разпоредбите на настоящото съобщение за всички съответни мерки, за които е получила уведомление, считано от 19 март 2020 г., дори ако уведомленията за мерките са получени преди тази дата.
41. В съответствие с известието на Комисията за определяне на приложимите правила при оценка на незаконосъобразната държавна помощ³⁵, Комисията прилага следното по отношение на помощ, за която не е получила уведомление:
 - а. настоящото съобщение, ако помощта е отпусната след 1 февруари 2020 г.;
 - б. приложимите правила, когато помощта е отпусната във всички останали случаи.
42. В тясно сътрудничество със засегнатите държави членки Комисията гарантира бързото приемане на решения след ясно и пълно уведомяване за мерките, разгледани в настоящото съобщение. Държавите членки следва да съобщят на Комисията за своите намерения и да я уведомят възможно най-рано и изчерпателно за плановете си да въведат такива мерки. Комисията ще предостави насоки и помощ на държавите членки в този процес.

³⁵ ОВ С119, 22.5.2002 г., стр. 22.